

Delta Dunarii

Delta Dunarii, cea mai joasa si mai noua regiune de campie, este situata in partea de est a tarii la varsarea Dunarii in Marea Neagra.

In partea de nord, dincolo de bratul Chilia se afla Campia Bugeacului, in partea de sud si sud-vest Podisul Dobrogei, iar in est Marea Neagra.

In Delta este inclusa si laguna Razim-Sinoe, avand o suprafata cumulata de 4.340 kmp.

Delta Dunarii este o unitate cu proprietati de tranzitie intre Campia Romana, a carei continuare este, Dunarea (prin hidrografie si functionalitatea sistemului hidric) si Marea Neagra (raportul intre Dunare-Mare fiind variabil in timp).

Geneza

Delta Dunarii s-a format intr-un fost golf marin ce includea teritoriul Deltei si al lagunei Razim-Sinoe, prin aluviunile aduse de Dunare sau resedimentate de curentul circular al Marii Negre, care a creat in Pleistocen sistemul de grinduri conjugate din Delta (Letea, Caraorman).

Dupa formare acestui sistem de grinduri, care au inchis golful initial, teritoriul Deltei a devenit un liman.

Apoi Delta a evoluat in stransa legatura cu cele trei brate, in ordinea existentei lor: Sfantu Gheorghe (cel vechi), Sulina si Chilia (cel mai recent).

In prezent (ultimul secol), Delta se afla intr-un proces de retragere in rest.

Bratele Dunarii

Dunarea se desparte in cele trei brate principale astfel: prima bifurcare se produce la vest de Tulcea (la Patlageanca), despartindu-se spre nord bratul Chila.

La est de Tulcea, cursul Dunarii se bifurca pentru a doua oara in bratele Sulina si Sfantul Gheorghe.

Bratul Chila, in nord, are lungimea cea mai mare (120 km) si debitul cel mai ridicat (aproximativ 60 % din volumul fluviului).

Pe bratul Chilia alterneaza sectoarele cu un singur curs (in dreptul grindurilor: Stipoc, Chilia si Letea) cu sectoarele de bifurcare (in mai multe cursuri secundare), intre grinduri; bratele secundare sunt: Tataru, Cernavoda, Babina.

La Varsare in mare se creaza in prezent o delta secundara (delta secundara a Chiliei), care avanseaza in mare cu cativa zeci de metri pe an (40-80m/an); aceasta portiune a deltei secundare in formare nu este inclusa in teritoriul tarii noastre.

Bratul Sulina este cel mai scurt (64 km), aproape drept, regularizat si canalizat, in urma cu aproape un secol.

La varsarea in mare are loc o depunere relativ brusca a aluviunilor (la contactul intre apele dulci ale fluviului si apele sarate ale marii), formandu-se o bara (bara de la Sulina), care are tendinta de a bloca gura de varsare; pentru a diminua acest efect a fost construit un dig (in lungime de 10 km), care indeparteaza spre larg aluviunile aduse de curentul circular al marii, de asemenea, are loc o dragare continua a bratului pentru a-l pastra navigabil pentru nave maritime (cu un pescaj de 7 m).

Bratul Sfantul Gheorghe (108 km) cu directie dominanta spre sud-est, este foarte meandrat; in ultimii ani meandrele au fost rectificate, lungimea traseului nou avand doar 70 km; la varasre formeaza o acumulare de nisip sub forma unor insule (insulele Sacalin).

Din bratul Sfantul Gheorghe se desprind spre sud canalele Dranov si Dunavat, prin care se realizeaza legatura cu laguna Razim.

Relieful

Relieful Deltei Dunarii cuprinde in regim natural terenuri joase si terenuri inalte.

Altitudinea medie a reliefului Deltei este de 0,5 m, iar altitudinea maxima de 13 m. in grindul Letea. Circa 3/4 din suprafata Deltei este situata la altitudini pozitive si 1/4 sub nivelul de 0 m.

a) Terenurile joase cuprind mlastini, lacuri (Isac, Obretin, Matita, Merhei etc.), garle, canale (de exemplu: Litcov, Dranov, Dunavat), brate secundare (Tataru, Cernovca), ostroave (Tataru, Babina, Cernovca); sunt terenuri inundabile si partial, in partea de vest, indiguite si desecate.

b) Terenurile inalte sunt neinundabile (13 % la cele mai mari ape) si in general grinduri. Exista grinduri longitudinale (fluviale), transversale (fluvio-maritime) si continentale.

Grindurile longitudinale sunt create de aluviunile depuse de fluviu. Grindurile fluvio-maritime au fost formate in timpuri istorice, de aluviunile aduse de fluviu si de curentii circulari ai Marii Negre; aceste grinduri sunt Letea, Caraorman, Saraturile, Ivancea si Crasnicol.

Grindul Letea are altitudinea maxima din Delta (13m) si reprezinta o mare acumulare de nisip, dispus in fasii aproape paralele sub forma unui evantai, cu un relief de dune; pe acest grind se afla padurea Hasmacu Mare-Letea, monument al naturii (rezervatie de flora. Grindul Caraorman (cu o altitudine maxima de 8m) reprezinta de asemenea o mare acumulare de nisip; grindul Saraturile, situat la varsarea bratului Sfantu Gheorghe in mare, formeaza, pe tarm, cea mai lata plaja din tara.

Grindul Chilia (cu altitudinea de 9 m) este o portiune a uscatului predeltaic (Campia Bugeacului, de la nord) inclusa Deltei datorita formarii si evolutiei bratului Chilia; este acoperit cu loess. Grindul Stipoc (3 m) este mult erodat (genetic este tot un grind continental).

Clima

Clima Deltei este determinata de pozitia ei in extremitatea estica, unde predomina climatul continental mai arid, de altitudinea coborata si de influentele marii (relativ reduse totusi), care ii dau o nuanta pontica. Temperatura medie anuala este de peste 10 gr. C, cea mai ridicata din tara noastra.

Lunile extreme au valori de 21-22 gr. C (ianuarie); precipitatiile sunt foarte reduse (400-450 mm/an), Delta fiind regiunea cea mai secetoasa din tara. Lipsa precipitatiilor este compensata de umiditatea datorata evaporatiei de pe suprafetele acvatice. Bat frecvent Crivatul (din nord-est) si brizele diurne.

Hidrografia

Hidrografia este formata din Dunare, bratele Dunarii, lacuri, balti, mlastini.

La Palageanca debitul Dunarii este de 6470 mc/sec (egal cu al Vogai).

Cele trei brate duc din volumul apelor fluviului astfel: Chila 58 %; Sulina 18,8 % si Sfantu Gheorghe 23,2 %.

Debitul solid este de 58,7 mil.t. aluviuni pe an, dintre care o parte sunt depuse in Delta si alta parte sunt transportate in mare; la varsarea in mare se formeaza, datorita aluviunilor, delta secundara a Chiliei, bara de la Sulina si insulele Sacalin.

De asemenea, exista, in interiorul Deltei, o retea hidrografica secundara formata din balti, mlastini, canale, garle, brate secundare.

Un specific peisagistic si hidrografic este dat de suprafetele lacustre; cele mai importante lacuri sunt Dranov (cel mai intins din delta propriu zisa), Rucsca, Merhei, Matita, Tatanir, Fortuna, Obretin, Gorgova, Bogdaproste, Isac, Puiu, Puiulet, Rosu.

In sudul Deltei se afla situata laguna Razim-Sinoe, cel mai mare complex lacustru (700 kmp.), format din lacurile Razim (415 kmp.), Sinoe, Zmeica, Golovita.

Este despartit de mare prin grindurile Chituc si Perisor, are ape salmastre, adancimi mici, doua insule (Popina, mai inalta, de 48 m, care este o rezervatie de fauna si insula Gradistea).

In prezent laguna este un domeniu de pescuit.

Vegetatia

Vegetatia Deltei este o vegetatie de lunca cu numeroase specii adaptate excesului de umiditate. Dintre arbori predomina esentele moi (plop, salcie), la care se adauga padurile de stejari, Letea si Carorman. Suprafetele de balti, mlastini si partial cele lacustre sunt acoperite cu stuf.

Fauna

Fauna cuprinde animale terestre (iepure, lup, vulpe, cainele enot, mistrl etc.), mamifere de apa (bizamul, vidra), pasari (280 specii, dintre care amintim speciile de pelicani, cormorani, egrete, garlite etc.) si o bogata fauna acvatica, cuprinzand pesti comuni (somn, caras, stiuca crap, platica etc.) si sturioni (morun, pastruga, cega, nisetru).

Solurile

Solurile predominante sunt solurile aluviale, solurile hidromorfe (Iacovisti), nisipoase (pe grinduri) si, pe mica portiune (grindul Chilia), cernoziom.

Pe ansamblu, invelisul de soluri este relativ sarac, predominand solurile cu fertilitate redusa, partial inundabile. Rezervatiile principale sunt Padurea Hasmacu Mare-Letea (rezervatie, de flora), Matita (fauna, insula Popina (fauna)).

In totalitate Delta Dunarii este considerata o rezervatie a biosferei.

Populatia si asezarile omenesti

Populatia si asezarile omenesti au, datorita conditiilor fizico-geografice, numeroase particularitati.

In primul rand intinderilor mari de ape, densitatea populatiei are valori reduse, fiind de 25-50 loc/kmp in jumatatea vistica si sub 25 loc/kmp in est.

Populatia este concentrata in asezari rurale, situate in lungul bratelor fluviului; cu aspect liniar cum ar fi Crisan sau pe grinduri (Letea, Caraorman, Sfantu Gheorghe, Chilia Veche).

Alte localitati sunt: Patlageanca, Maliuc, Mila23. Asezarile rurale au predominant activitati legate de pescuit si agricultura.

Singurul oras din Delta este Sulina (5.500 loc). Este un oras-port liber (porto-franco) si functioneaza ca port de transbordare a navelor, urmand a se amenaja ca port maritim.

In oras exista o mica intreprindere de conserve de peste si ateliere de reparatii navale.

Tulcea nu este situat in Delta, dar coordoneaza activitatea economica si turistica a Deltei.

Resurse si activitati economice

O resursa importanta, traditionala este fauna piscicola, iar pescuitul o activitate economica esentiala.

Activitati de pescuit se realizeaza pe bratele principale, secundare, garle, lacuri, in laguna Razim-Sinoe si Marea Neagra.

O intreprindere de semipreparare este in Sulina. La Tulcea fabrica de conserve de peste utilizeaza si peste din Delta, Marea Neagra cat si peste oceanic.

Stuful este recoltat cu mijloace mecanizate si transportat pe Dunare la Chiscani (Braila), unde se obtine celuloza.

Nisipul din grindul Caraorman are si utilizari industriale, fiind exploatat in acest sens.

Esentele moi de lemn se exploateaza la dimensiuni modeste.

O importanta economica o prezinta si fauna cinegetica.

Terenurile agricole au crescut ca intindere datorita indiguirilor si desecarilor din ultimii ani (indeosebi in jumatatea vistica a deltei).

Se cultiva in mod predominant porumb, dar si grau, plante furajere si legume.

Transporturi si turism

Transporturile rutiere sunt slab reprezentate. Cea mai mare parte a transporturilor din interiorul Deltei se realizeaza cu ajutorul navelor. Navigatia fluviala se poate desfasura pentru nave mici si pe bratele secundare.

Navigatia maritima se realizeaza doar pe bratul Sulina. Pe acest brat se transporta fier si cocs pentru Galati, bauxita pentru intreprinderea de alumina de la Tulcea, produse petroliere, roci (calcare de la Mahmudia pentru Galati), produse din lemn (pentru export), diferite produse agro-alimentare, peste oceanic (pentru Tulcea) etc.

Turismul beneficiaza de un deosebit potential natural (peisaje, lacuri, canale, grinduri, fauna, vegetatie, padurea de la Letea, dunele de nisip de pe grindurile Caraorman, Saraturile, plaja de la Sfantu Gheorghe).

Localitatile turistice mai importante sunt: Maliuc, Mila 23, Sulina si Sfantu Gheorghe.

Suprafata Deltei impreuna cu sectorul lagunar Razim este de 4.340 kmp. Ea este cuprinsa intre bratul Chilia la nord, bratul Sulina prin centru Deltei si bratul Sf. Gheorghe la sud.

Cel mai navigat brat al Dunarii este Sulina, deoarece este rectiliniu., asigurand astfel cel mai scurt drum spre mare

Relieful pozitiv constituie cca. 13 % din suprafata Deltei. Tipurile de grinduri care il formeaza sunt urmatoarele:

- grinduri fluviale (longitudinale) - insotesc bratele principale;
- grinduri fluvio-maritime (transversale) constituie pe vechi linii ale tarmului de catre curentii marini
 - Grindul Letea;
 - Grindul Caraorman;
 - Grindul Saraturile;
 - Grindul Ivancea.
- grinduri continentale (portuni ale vechiului uscat pre-deltic):
 - Grindul Chilia;
 - Grindul Stipoc

Delta inanteaza in mare in dreptul gurilor de varsare a Dunarii: la gura Chilie se formeaza o delta secundara; la gura bratului Sf.Gheorghe a aparut insula Sacalin. Fenomenul de inaintare a Deltei in detrimentul marii se datoreaza cantitatii mari de aluviuni (58,7 milioane tone) transportate anual de Dunare, din care o parte se varsa in mare, iar restul se depune in cuprinsul Deltei contribuind la aluvionarea continua a ei.

Flora si fauna Deltei imbraca particularitati ce transforma regiunea intr-un monument al naturii. A intrat in circuitul mondial al rezervatiilor biosferei. Rezervatiile naturale create aici sunt urmatoarele:

- faunistica: Matita;
- floristica: Hasmacu Mare-Letea.

Resursele care au facut din Delta o regiune turistica atragatoare sunt urmatoarele:

- exotismul peisajului de pe brate si canale;
- padurea de stejari de pe grindul Letea;
- dunele de nisip de pe grindurile Caraorman si Saraturile;
- asezarile de la Maliuc, Mila 23, Sulina, Sf.Gheorghe.

Forme de relief din Lunca Dunarii

Ostroave, mlastini, balti, brate

Grinduri continentale din Delta Dunarii

Chilia

Stipoc

Grinduri transversale (fluvio-maritime)

Letea

Caraorman

Ivancea

Saraturile

Crasnicol

Petrisor

Ape curgatoare din Delta Dunarii

Bratele Dunarii

Chilia

Sulina

Sf. Gheorghe

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!